

„POKROK“ vychodí každý piatok.

Adresa pre všetky zásielky:
Dr. Pavel Blaho, lekár v Skalici
(Szakolcza).Oznamy (inzeráty) účtujú sa
lavne a platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 koruny. Na pol
roka 1 korunu. Jednotlivé čísla
v expedícii a pri zasielkach naj-
menej 20 výtiskov stojí 2 hal.Predplatné do cudzozemska 5 kor.
Bezmenné a nevyplatené dopisy
sa neprijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Na prvého mája.

Zo všetkých strán pŕšu nevinu, jako i jednotlivci o zasvetení prvého mája. Tento deň si ustanovili sociáldemokrati k tomu, aby ukázali kapitalizmu, že jejich organizácia, vlastne organizácia robotníckeho ľudu, je tak mocná, že keď si vydajú heslo, nepracovať vtedy, alebo vtedy, tak nebudú pracovať, budú štrajkovať, a chcú dokázať, že na nich, že na jejich rukách závisí celý kapitalizmus.

A keď si vydajú to heslo „štrajkovať“, není moci, žiadnej, aby ich prinútila odstať od svojho a s týmto si vydobývajú svoje hmotné zlepšenie a kapitalisti sú prinútení dať im, čo žiadajú a čo im patrí.

I starí rimania povolili svojim robotníkom, otrokom, aby v roku aspoň jeden deň boli slobodní, v ten deň nemuseli pracovať, nemuseli poslúchať žiadného, ba ešte jejich páni ich museli obsluhovať. Socialisti dľa tohoto sa riadiac, myslá si, že keď i ten staroveký otrok mohol mať jeden deň v roku slobodný, prečo by oni nemohli jeden deň stráviť na slobode, v slobodnej prírode, aby mohli ten svieži, slobodný vzduch vtiahnuť do seba.

Proti tomuto jejich zvyku sa dosiaľ stavali i zamestnávateľa i ostatné spoločensťva ľudské. Veď keď si pomyslíme, že milióny ľudu jeden celý deň nerobia, jaká je to ztrata pre jednotlivcov a pre spoločensťvo. Mnohí to nazývajú hlúposťou, mnohí povedia, že sa robotníckemu ľudu robí nechce a hľadajú si všeliaké príležitosti k tomu, aby nemuseli robiť atď. Mnohí zamestnávateľa hrozili vytvorením ich z práce, ale proti nim nemohli urobiť nič, lebo sa báli štrajku.

My, bár sa za jejich stanovisko nezastávame, musíme uznať tú ohromnú silu organizácie, ktorú staváme našému roľníckemu ľudu pred oči, aby sa presvedčil, že nespoločovaný, nesorganisovaný, neujednotnený nespraví nič, že bo budú i ďalej vycieľavať všeliaké pijavice, proti ktorým i brániť jednému človekovi je nemožno, proti ktorým musí byť organizácia; na ktorú ale naši roľníci, jako sme už videli ešte niesu sici. Toto má moc príčin o ktorých ešte budeme mať príležitosť písať.

Peňažitá moc židovstva.

Liberáli, židia a sociálni demokrati často hovoriaevajú a v svojich novinách písavajú o bohatstve kat. cirkve, ktorá vraj vycieľava chudobných. Stávajú sa niekedy i tieto špatné, pohoršujúce pády, to nechceme tajiť, ale čo je to

všetko oproti vykorisťujúcej peňažitej moci židovskej? Na to chceme poukázat na základe spisu, ktorý vydal Dr. Ján Rost v Trieru, ale len v hlavných črtách.

Na berlínskej burse na cenné papiere rozhoduje 280 židovských bankových a zmenkových domov, z ktorých najhlavnejšie firmy sú známi židovskí multimilionári Rothschild, Warschauer, Oppenheim, Mendelstohn, Bleichvöder, Goldschmidt, Heinemann. Frankfurtská bursa pozostáva okruhlo zo 100 bankových domov, medzi ktorými sa len niekoľko kresťanských firiem nachodí. Aj vo Viedni, Hamburgu, Hannovere, Mníchove atď. nachádza sa dosť židovských bankových domov, tak na pr. Hamburg má okruhlo 40, Hannover 30 židovských peňažitých ústavov. Okrem toho v malých obchodných a priemyselných mestách nemeckých nachádza sa vyše 400 peňažitých ústavov v židovských rukách.

Židovský vplyv ošia aj v štátnych bankách. V správe nemeckej štátnej banke je 11 židov, najväčších to finančných barónov Nemecka.

Najviac vplýva na politiku istých štátov, dom Rothschildovský svojimi 3 ús rednými ústavmi v Londýne, Paríži a vo Viedni. V poručníctve, alebo pod správou londýnskeho, lebo parížskeho domu stoja štáty Turecko, Egypt, Chile, Argentína a vo veľkej miere Brazília. Koľko majetku má v celku Rothschildovský svetový dom, to sa nedá vypátrať. Podľa júniovej súvahy r. 1901. sám viedenský dom vykázal zostatok 11.116 millionov 594.672 korún, čo za každý deň prináša viac než jeden million korún úrokov a predstavuje majetok, ktorý je osemkrát väčší než celý majetok celej katolíckej cirkve v Rakúsoch, ktorá má asi 40.000 kostolov, škôl, nemocníc a druhých ústavov zaopatrit.

Parížskemu Rothschildovi patrí francúzska severná dráha, ktorá r. 1900 vykázala 100 millionov frankov čistého dôchodku. České a hornouhorské uhelné bane skoro všetky sú v rukách židovského kapitálu. Najhlavnejšie uhelné bane v Sliezske patrá jednej židovskej firme. Obchod s božím, chmelom a semenom v židovských rukách leží. Najvýdatnejšie pramene národného majetku a národnej práce tečia do židovských vachkov. Okolo peňažitých ústavov sedliacke pole je zadlžené, židovským peňažníkom danajú sedliaci, niemennej priemyselnci. K tejto hospodárskej odvislosti od židovského kapitálu pridružuje sa v strašnej miere národná a politická odvislosť. R. 1870 berlínska bursa Bleichvöderom na čele nechcela podpísať vojenskú požičku na vojenské ciele. V osemdesiatych rokoch Rusko novú požičku chcelo vyzdvihnúť. Vec sa nepodarila, lebo medzinárodní židovskí kapitalisti zopreli sa požiadavke ruskej vlády pre prenasledovanie ruských židov. Záujmu židovských majiteľov zlatých baní padli v obeť búri. „Medzi tými, ktorí si v južnej Afrike nadobudli veľké bohatstvá,“ — hovorí Angličan Arnold White, — „nenachádza sa ani

jedno kresťanské meno.“ To povedomie židov, že majetkom tak hrozne prevyšujú kresťanov, vysvetľuje nám veľký ich vplyv vo všetkých oboroch, a spolu aj cit moci, ktorý žid Hirsch, povestný svojimi tureckými žrebmí, vyzradil v rozhovore so svojim synom. Hirsch raz povolal synov najvznešenejších domov francúzskych na jednu zo svojich kúzelných slavností. Keď títo stúpali hore schodami židovského paláca, takto hovoril Hirsch k svojému synovi. „Týchto potomci stanú sa našimi zaťmi, alebo sluhami.“ To sú veľmi vážne veci ktoré prednášal spomenutý nemecký opis a predsa sa tak málo o tom rozmýšľa, keď to tak ešte asi 100 rokov pojde naši potomci budú všetci židovským aristokrátom slúžiť, najmä v Uhorsku. Hnevať sa a hromozit na židov nepomôže nič, ale učť sa od nich, jak oni spolu držia, gazdujú, sa vzdelávajú nadovšetko ale zneformovať peňažníctvo. Naša peňažitá theoria, naše pochopovanie peňažníctva musí byť celkom pomylené, keď peniaze bez produktívnej práce môžu zotročiť celé ľudské pokolenie.

Budapešť a jeho budúcnosť.

Dočítáme sa vo všeliakých časopisoch o rôznych veciach, ktoré sa dejú v hlavnom meste Uhorska. Naše hlavné mesto, ktoré má temer tri štvrté milióna obyvateľov veľmi sa driaep do stop chýrneho Paríža. Všade vidíme eleganciu, zvlášte v kaviarňach, po ulicach a na verejných miestach. Ľud len hľadá po zábave, lenoší a nepracuje, ale ten povrební lesk, elegancia po pešťianskych uliciach blahobyt a luxusný život niektorých zámožných domov magnátskych, to je len márnivým pozlátkom, pod ktorým je nahromadená samá bieda a dlhy nekonečné, lebo našemu mestu schádza kultúra, život umelecký, literárny ale ešte viacej poklad hospodársky.

Nakoľko je ochudobnelé naše hlavné mesto ukazuje nám nasledujúci výťah zo štatistiky. Domov pekných je v meste dosť — ale vazne na nich knihovních požiadavok za 790 millionov korun. Len budapešťianske banky požičaly na nemovitosti; tedy na domy v roku 1892, 500 mill., v roku 1898 už 1047 mill., tedy viacej, ako je roční rozpočet celého Uhorska. Majitelia pešťianskych domov sú zväčša len „titulárni“ domáci pánovia, lebo jejich domy sú zadlžené. Ale aby svoju mizeriu volajako hojili, zvyšujú stále bytné a nájemníkov vycieľavajú, ináče si pomoc nemôžu. Len za päť rokov od 1895 do 1900 zvýšil sa výnos nájemného o 30 mill. kor.!

Hlavné mesto naše je veľmi fackkomyselné; tam sa žiadon nestará o spoločensťvo, o dobro a blahobyt ľudstva, ale každý žije len z biedy druhých. Jak veľká je tam chudoba vidieť i z toho, že viac jako polovica tamojšieho obyvateľstva býva len v jedno-izbových bytoch. Naši roľníci by mohli povedieť, či je to bieda, keď

človek má len jedno-izbový byt? Veď i u nás býva celá rodina v jednej izbe. Len že medzi venkovským a tamojším bytom je rozdiel. Tam nemajú okrem jednej izby ničoho, ani kuchyne, ani komore, sklepu a dvora sa im kor neujde. V takom byte bývajú s celou rodinou, ba ešte si i oni nájmu do bytu a odoberú dietkam svojim postel a prenajmú ju druhým.

V dlhooch sa Budapešť len topí. Všetko je zadlžené a zvlášte úradníctvo, ktoré sa najviao driape do divadel, kaviareň a všeliakých veselohrádkov, ale jeho pomery to nestačia, preto robia dlhy. V obecném rozpočte budapeštském bolo rozpočítané na učiteľské platy 3.166.330 K. ale z tých 1.741.489 K. bolo hneď sekvestrovaných. Zmenečných procesov bolo v r. 1905 prevedených v Budapešte 204.600. Toto sú len cifry a holé dáta, ktoré hovoria o strašnom morálnom a hospodárskom stave. Ale peštianskeho občana neboli z nich hlava. Premarní drahý čas a peniaze v kaviarňach a kartach — robí nové dlhy, plete bič na seba a na ľudí od seba odvislých.

Tak to vyzerá v Budapešti a myslíme, že i inde v krajine, keď hlavné mesto má byť zradlom krajiny a tak to vyzerá a nikdo to nevidí!?

Predplácajte „Pokrok“ 2 kor. na rok!

Dopisy.

— **Zo Straží.** Velactený Pane Redaktor! Dopis zo Šaštína zo dňa 19. t. m. v »Pokroku« uverejnený, nám hospodárom natoľko bije do očí, až z neho súdime že to muselo byť nejaké nezralé chlapčisko, čo ten dopis písal.

Píše; »Utvorilo sa konsorcium, ktoré malo zakúpiť starý cukrovár pre ciele novej škrobárne.« Toto je pravda a proti tomu nemáme nič. Píše ďalej. »Neviem kto stojí na čele podniku.« Keď vie pán Šaštínan, že sa utvorilo konsorcium, iste vie, ba aj vedieť musí kto stojí na čele podniku, a keď nevie tak ani vedieť nechce. No aby si pán Šaštínan hlavu nad tým nelámal a rozum si nepomáhal, tu mu hovoríme, že pán Kašparík náš rodák Stražanský, ktorý dobrosrdečne nám chce

založiť pamiatku, ktorý nelutuje k tomu žiadnych namáhání. Pánu Šaštínanovi sa nijako nelúbi tá partéka, škrob. Keď hovorí: »Nektorý rok ide velice na odbyt niekterý rok ale mnohé škrobárne pracujú zo stratou.« Ten pán Šaštínan musí mať veľmi málo skusenosti a tak aj vzdelania, keď nevie, že aj zemiaky nemajú vždycky stálu cenu, podobne ani škrob jej mať nemôže. Že mnohé škrobárne so stratou pracujú? Všetok to vidíme, že aj Pollák, škrobár v Šaštíne je nie holoplúšťatko, ale veru je dobre z tej »ztraty« opierený. Tak že pohľadníc na jeho postavu, vidíme jaká ztrata na nem.

Ten pán Šaštínan radí, aby sa páni zakladatelia išli poradiť takých škrobárni, jako je p. Polláková v Šaštíne. Či môžu založiť škrobárňu? Pane, neviem jaký ste remeseľník aneb priemeseľník, ale to viem že máte o jedno kolečko viacej, jako by vám patrilo. Počujte maličko! Keď sa niektorému kupecovi v istej oboi dobre vodí, tak že má dobrý odbyt, a došiel by jeden iný kupec k nemu o radu, či by i on nemohol založiť obehod s tým tovarom v tej oboi? čo že by mu hovoril? Iste by haňal, že ani on sám nemôže vyžiť. To isté by obsiahli i páni zakladatelia. Preto vidíme že nám neprajete.

Ďalej hovoríte. »Hlavná otázka sa točí o cenu, jakú bude škrobárňa dávať za m. c. zemiakov. Nech nik nemyslí, že sedliak môže dať m. c. za 1 zl. 30 — 1. 50 kr., na žiadon pád nemôže.« Pane Šaštíname, to ste nám skôr mali diktovať, by sme nedávali za 70—80 kr. m. c. keby ste to boli urobili, boli by sme vám za to poďační. Keď ste toho neučinili a necháli ste nás od 30 rokov tomu vášmu kmotrovi za výšespomenuť cenu voziť, z toho vidíme že ste našim neprajníkom. A viete kto je neprajník? Závistník. Ďalej stojí, že mláto, odpadky nemajú žiadnej ceny. Ja sa s vama stavím že mimo židov Šaštínskych všetci ostatní povedia, že m. c. je hoden 40 kraj. lebo ho tak škrobár predáva. Vidno že by vám pasovalo lepší s kozkami handlovať, jako v takých hospodárskych veciach sa babrať v ktorých sa nerozumiete. Vam sa nová škrobárňa jakosi neľubi, iste tušíte že by váš kmotor len teraz začal pracovať zo stratou v jeho škrobárni. Ku koncu nás upozorňujete všetkých by sme dali pozor než začneme akcie upisovať. Pane Šaštíname okolo nedele bude sa vydržiavať valné zhromaždenie,

na každý pád pridite a poraďte nám jako sa máme v remeni zadržat, keď to neučinite a neprinadete, tak za váš dopis nedáme ani fajku dýmu, a akcie všetci podpíšeme.

— **Rohrbach.** Prešp. stol. Ctený Pane Redaktor! Z našej obce málo kedy dostane sa nejaká novina do sveta, lebo my sme hodne ďaleko od železnice a k nám nechodí mnoho cudzích ľudí. V oboi samej nedeje sa nič takého, čoby zasluhovalo spomienky, ľud náš spí ešte spánok spravdivých spolkov nemáme, len panské kasíno a tam Larbošana v kožených nohavičách nerádi vidia. Pán farár odbaví len svoje a nestará sa o nás a v tom je chyba, lebo ktože nás má viesť, kto pracovať?

Ľud je u nas strašne zanedbaný, opustený, tu vládne ešte žid, a pálenka, panáci v zelených kabátoch od tej doby čo naši Slováci utekajú do Ameriky sú krotší, lebo nás potrebujú. Je to zle že sa ľud tak sťahuje, ale z druhej strany nabývajú úcty a vážnosti, ktorí zostanú doma. Dnes už to vidíme že bez sedliaka, delníka nič nemôže byť.

Naša mládež je tiež opustená, zdivočelá. Na Sv. Marka nechceli koruvu niesť a museli ju mužáci a jedna žena niesť. Veru takú potupu ešte mládež nikde nespravila.*

Jako počtívame dostali naši občania prosbu na osv. pána arcibiskupa ohľadne nového školského zákona. Podpisov na prosbe že bolo asi 150.

Aj my by sme sa hýbali ale chybuje nám vođa. Ľudia čítajte, držte spolu.

Mužák z hor. konca.

— **Biksárd.** V minulú nedeľu mali sme peknú slavnosť. Dost. pán dekan svätójánsky v prítomnosti okolitých piatich p. farárov, veriacich zdejších a prespolných posviacal nový kamenný kríž, postavený pred našim kostolom. Tento krásny, 6 metrov vysoký kríž stojí 700 kor., čo Ignác Imrišek a jeho manželka Alžbeta, fárnici biksardskí, teraz v Amerike žijúci, obetovali ku cti Spasiteľa a na pamiatku sv. missii z roku 1906. Kríž kresal a stavál Václav Beek akademický sochár v

* Že je u nás taká mládež to by sme ani neverili, musí byť aj výchova zlá, ale boly pravde podobne aj iné príčiny prečo nechceli koruvu niesť. Dúfame že nám to niekterý mládenec vysvetlí a napíše, my to rádi uverejníme aby pravda došla na vrch. Redakcia.

Moje čierne očka . . .

Moje čierne očka
Sa tvojich pýtajú,
Prečo oni na mňa
Falošne kukajú?

A moje srdiečko
Sa pýta tvojeho
Či už ono nenie
Dievčatka iného?

Franta.

B E S E D N I C A .

I. Žid sa lacno odviezol.

Povstavili hraničné žandárstvo, aby vraj cestu zastalo tým pájeským pijaviciam a plošticiam, bo že je to ohavné vojsko, a kde sa obsadí, všetko vykynoží. A v tom pravdu mali, bo tie filoxeri vskutku zničia náš ľud a za more ho vyhánajú, aby tam stlustral a tak aby ho znova vycecali. Len že s tým hraničným žandárstvom jakosi málo pomohli tej chorobe. Predtým prihádzali, teraz sa sypú. Hlavne spišskú stolicu zachvátil ten hyd. Za každým krokom stretne sa človek s jedným pájesom. Najviac ich bude v spišskom Podhradí.

Ich remeslo je, kupectvo so šuderstvom. Kupčia so snórkami, s čiapkami, husami a s jajkami a vôbec zo všetkým, pri čom sa dobre klamať dá, jako sa to stáva pri špirituse. Na jedného takého poľského židáka som sa veľmi nahneval. A sice preto, bo každý deň tak asy o 4-tej hodine ráno započal revať vo svojom jargone: »Jajka kupte het« a mňa vždy so sladkého spánku prebudil. Čo robiť s tým židom, hltam v sebe! No všelijaké figle som myslel, ale jeden figliarsky gazda a furman ma predbehnul v tom. Žid nakúpil jajek, bars podľa revánia on sám predával poukládajúcie ich do koška ide het. No, ide jeden furman s drevom na kolesách. Zastaví náš židák furmana a pýta sa ho, či by ho nevzal. Oj hej, odpovie furman. A čo to bude stáť? táže sa židák. U mňa sú rozličné ceny, odvetí gazda. Každý se môže odvieť, i draho i lacno i stredne. A sice tak: pri mne na predku, to koštuje 30 kr., na prostriedku 20 kr., medzi zadnými kolesami 15 kr., a na konci len 10 kr. Slobodno si voliť hoe ktoré miesto. Židák náš len čim lacnejšie chcel cestovať i vyvolil si ostatné miesto za tých 10 kr. Usadil sa poriadne, dobre lapil košok s vajcami a pilný pozor dal naň. Dobrý kúsok viezol sa tichučko, bo išli pomaly. Gazda za ten čas si na huncútsky figel myslel, ktorý nasledujúce i vykonal, z jedného vršku rýchlejšie pustil kone, a na jednej záklučí cheejúc bušil do jednej hrby. Voz zastane naraz. Vtedy

ale podľa skúsenosti zadek voza sa strepoe a drevo do neba švungy bere. Tak sa stalo i vtedy. Drevo veľmi do neba zašvungovalo a milého židka na meter do povetria s jajkami vyhodilo, a keď na zem spadnul, to už vo vaječnici plaval. Náš furman ale, jako by sa nič nebolo stalo ďalej išiel po svojej ceste, nechaj židka jajkať. Čo ale židák, zažaloval furmana a vajca žiadal zaplatiť, ba ešte ho i žaloval, že ho chcel usmrtiť, keď ho na také miesto posadil. Furman sa predstaví pred súd a sudca sa ho táže, že prečo posadil toho istého na také miesto. »Prosím slušne p. sudca, ja som ho neposadil nikde, ja som mu len povedal, že ktoré, a jako drahé je miesto, že si najlacnejšie miesto vyvolil a lacno chcel cestovať, ja za to nemôžem, ja ale som si môhol podeliť ceny miest, bo sa my vždy takto trať, nenútim nikoho na žiadné miesto,« tak sa bránil furman. Sudca ale sa z chuti zasmial a furmana oslobodil. Židko včuf so špiritusom kupčím, mne dá pokoj. *Máčik.*

KUPUJTE V POTRAVNOM SPOLKU!

Prostejove. Prácu previedol ku všeobecnej pochvale krásno a umele. Za veľkodušnú obeť zakladateľov aj pred verejnosťou v mene našich veriacich vďaka vyslovujeme a vinujeme vám: P. Boh vám zaplať a vynahrať tisícnásobne! Spolu vďaka dávame dôst. p. dekanovi za posviacanie, jako aj dôst. p. farárom, že svojou prítomnosťou ku tejto krásnej slavnosti prispeli ráčili. *Občani.*

Noviny z celého sveta.

— **Z Prahy.** V sobotu padal v Prahe celé dopolednie sneh. Jeho Veličenstvo kráľ dňa 29-ho navrátil sa z pražanskej návštevy do Viedna.

Nechce odpočívať. V Segedíne jeden 80-ročný mestský daňový úradník onemocnel následkom čoho mu správa mesta udelila penziu. Starý úradník ale tieto dni ozdravel a chodí do úradu zase. Zadal apellatu proti uzavretiu správy mesta lebo chce ďalej službu zastávať.

— **Zasypaní robotníci.** Z Terstu oznamujú, že neďaleko mesta v kamenej bani drobné kamenie zasypalo päť robníkov, z ktorých štyria zomreli a jeden je ťažko ranený.

V Paríži v tieto dni zatkli sedem socialistických vodcov, ktorí podpísali jeden plakát, v ktorom vyzývajú vojakov, aby odopreli poslušnosť svojím predstaveným. Vláda všemožne sa usiluje prekaziť snahy socializmu.

— **Zlodejská banda malých ničemov.** V Opave jeden kupecký učer veľmi márne peniaze na všeliakých vykričaných miestach. Veľmi to bolo každému podozrivé až konečne ho predstavili pred policajný úrad a pýtali sa ho kde bere peniaze. Chlapec s plačom vyznal, že už viac rokov bere ich so chefovej príručnej pokladnice. Ďalšie patranie preukázalo, že chlapec stojí v spoločnosti viac kupeckých učerov a pomocníkov, ktorí tiež okrádali svojich chefov. Medzi týmito sú i synkovia lepších mešťanských rodín.

— **Povodne.** Z Trenčína oznamujú, že pri Veľkej Bitči veľké škody porobil rozvolnený potok, ktorý porúchal mosty, zalial sejava a pokazil cesty. Pri povodni viac ľudí zahynulo.

V Marmarošskej stolici rieka Tisa pobrala pri rieke ležiacich asi 7000 klatov. Obec Rahov je s nima celá obklúčená. Z pobrežných domov muselo obyvateľstvo utiecť, lebo voda sa o dva metre zvýšila.

— **Prošby v kráľovom hynťove.** Z Prahy oznamujú: Počas pobytu jeho veličenstva v Prahe hodili do jeho kočy vyše sta prosieb. Kabinetná kancelária všetky prosby preskúma a nakoľko je možné, v nich predstreté žiadosti aj splní.

— **Štrajk.** Poľnohospodárska čelad na pánstve grófa Hunyadiho v obci Ťurmény (st. nitrianska) minule žiadala polepšenie mzdy s tým vyviazaním, že jestli žiadané polepšenie do 28. apríla nedostane, vypovie štrajk. Pánstvo prosbu čelade odmietlo, načo štrajk v jednom majeri vypukol. Žandarmeria štyroch poburovateľov zatkla a vrehnosť ich odsúdila každého na dvadsať dní do väzenia. V obci sú žandári a krem toho vyslané boli aj dve stotiny nitrianskeho honvédského 13. pluku. Snáď títo povýšia mzdu robotníkov?

Doporučujeme našim rodinám
KOLÍNSKOU CÍKORKU.

Drobné zprávy.

— **Zo Gbelov** nám píše: Minulý štvrtok bol u nás nešťastnou náhodou rozmliažený medzi dvoma vagonami železnicou *J. Pécs*, spojoval dva vagony, chcel vyskočiť, ale zavadil sa mu kabát a dostal sa medzi dva puffery. Bol okamžite usmrtený, zanechal ženu a dve deti v najväčšej biele.

— **Rozšírenie závodu.** Pán *Josef Teslík* majiteľ kníhtlačiarne v Uh. Skalici, kúpil vedľa svojej starej Škarniclovej kníhtlačiarne Ehrensteinovský dom, aby svoj závod mohol rozšíriť a zdokonaľiť.

— **Sv. Jur** (búrsky). Naša obec kúpila veľký poschodový dom na prostredí oboe, v ktorom umiestnené budú obecné úrady. Do starého obecného domu presťahuje sa „Potravný Spolok.“

— **Zo Šaštína** píše. Našeho rektora *Michala Vöröseka* povolal Pán na večný odpočinok. Z neohým sme neboli vo veľkom spojení, on nebol našim priateľom vidno i z toho, že nebol údom ani „Kat. Kruhu“ ani úverkového a potravného spolku, len preto, že bol rektorom.

— **Konec zvydy,** Juraj Halaj, detvianský gazda dňa 25. t. m. pre jednu spoločnú studňu povadil sa so svojim pokrevným *Matejom Mravec*om. Zo zvydy povstala bitka. Halaj chytil železné vidly a bodol Mravecovi do oka, takže nešťastný človek zomrel.

— **Čašopis »Orava,«** vychádzajúci v Námestove pre nedostatok hmotnej a mravnej pomoci prestal vychádzať. Páni odberatelia, predplaťte si iné slovenské novinky a nezostávajúce bez novín!

— **Výstava v Hodonine.** Toho roku bude v Hodonine zase výstava výtvarných umelcov moravských. Započne sa 5. mája. Umelcov s prácami je okolo 30. Pekné obrazy budú tam od *Jožky Uprky*, od ktorého pochádzajú i obrazy v skalickom »kat kruhu« vymalované.

— **V Divinskej Novej Vsi** pri lámání kamienia jeden kameň poranil *Jana Vlašiča* po hlave a *Antonovi Pollákov* zlomil ľavú nohu. Kamená baňa je tam už veľmi vybraná a nebezpečno je v nej pracovať.

— **Povodne.** Nie len u nás ale i v druhých krajoch rieky vylievajú a obciam ležiacim na brehoch rieky hrozia nebezpečenstvom. Rieka Tisa pri *Keškeméte* zaliala ale 800 jutár pola a vnohradov. Pri *Zimúni* je voda tak vysoká, že nestačia šancami sa ubrániť pred ňou. Pri obci *Borča* sa breh Dunaja pretrhol a ľudia na lodiach musia vyvážať z oboe.

— **Mor.** Zo *Sidney* (Austrália) oznamujú, že tam jeden námorník na mor zomrel. Strach je tam veľký.

— **Oheň.** V obci *Bešeňovej* (lipt. stolica) pustošil v pondelok veľký oheň. Ponevác vial silný vietor, behom pár minút asi tridsať domov stálo v plameni. Tridsať domov a dvadsaťšesť humien padlo v obeť požiaru. Zhorelo aj mnoho statku a křmu. Jako povstal oheň, posavád sa nepodarilo ustátiť. Škoda činí asi 800.000 korún, ktorá sa cestou poistenia len z malej čiastky vynahradí.

— **Oprava.** V 16. čísle „Pokroku“ bol uverejnený dopis z *Holiča*. Čiastka tohoto dopisu týkajúca sa amerického farára dostala sa na verejnosť v neprítomnosti nášeho p. redaktora. Je pravda že *Binghamtonský* slov. farár prešiel na druhú faru, ale žeby ho boli vyhnaní, alebo žeby bol sdieral ľud o tom vedomosti nemáme ani tomu neveríme. *Redakcia.*

Hospodárstvo.

Nariadenie ministra orby.

Nie som členom obecného zástupiteľstva v Skalici od iných som sa dozvedel, že z ministerského nariadenia si má každá obec pasunok zariadiť, a ustanoviť štatut pasenia.

Minister orby nariadil obciam, ktoré pasunky nemajú, by si také zriadili zakúpením pozemkov, ďalej nariadil, by pasunky riadne pestované, kultivované, opravované a zdravou trávou zasiaté boli, močiariská odvodnená, a suchšie pasunky zachované byť mohli.

Nariadenie ministra orby, ktoréku povzneseniu chovu dobytku slúžiť bude, ja úplne schvaľujem. Základ dneskajšieho hospodárstva je výlučne len v chove dobytku, a keď volakde, tak v Skalici je nevyhnutelne potrebný.

Preto mám na sedliackých členov skalického mestského zástupiteľstva nasledujúce prosby.

My, skalickí sedliaci máme biedne maštalky a maličké dvorky, a preto pre chov dobytku, ponevác my roľníci sme najväčší poplatníci mesta, i mesto tiež musí dať akú obeť priniesť. My, ktorí sme na kultúrne a ich nevyhnutelne nepotrebné ciele tisíce odhlasovali, si tiež zaslúžime, by ku našemu dobrému, a čo je ku našemu cieľu, je tiež pre všeobecnosť dobré — tiež sa volačo urobilo. Preto žiadame, by nám pekny pasunok udelený bol, do ktorého i tak zvaná „Sviňárna“ tiež nech sa vzťahuje. My dobytok v domoch našich držať nemôžeme, ku našemu živoreniu je to potrebné ako kúsok chleba. Dnes i ten chudobný človek si chová svoju kravicu a preto to bude slúžiť ku dobru aj toho chudobného.

Žiadame výborný štatút ohľadne pasenia, by sme pasunky naše čím viacej využítkať mohli, a preto naši hospodári pri sostavení tohoto nech sa v úplnom počte dostavia.

Žiadame, by sa pre mladý dorost dobytku na hrúdoch veľká šopa palachom prikutá postavila, kde by sa tento ukríť mohol pred nehodou času. Mesto má dreva i palachu dosť, nestálo by veľké peniaze.

Slovom teraz je príležitosť chvalitebnému nariadeniu ministra orby za dosť urobiť, ktoré nariadenie keď vitam, roľníkov našich na jeho význam upozorňujem. *Roľník.*

Proti zatvrdnutej šiji vólav. Po doba roku, keď často od rana do večera mení sa beh povetnosti citlive, tak, že súc s dobytkom svojim od domu vzdialený zmokne: zavdá obyčajne príčinu, že rožným ťahúnom, volom a kravám, mokré jarmo pri veľkej ťarče mokru, šiju veľmi dotlačí a rozparí. Z toho pri zanedbanej pomoci alebo zatvrdnutí, alebo práve vyvasená rana povstáva na tejto čiastke tela, čo nie len samé hovädo trápi, ale i gazdovi meškáním práce škodu pôsobí. Proti tejto nehode odporúča sa nasledujúca ľahká pomoc: hneď po vyprahnutí hoväda z jarma poumývajte zmoknutému hovädu celý krk, najmä tam, kde jarmo priliehala, čiastkou, v chladnej vode namáčanou hadrou alebo šatou, aby ste tak všetky pozostatky znoja (potu) odstránili, potom roztopte kusok jelenieho sadla, jaké v každej apatheke dostanete, a tou masťou za tepla niekoľko razy šiju vólav pomastite, nuž bude zatvrdlina ba snád i rana z toho povstala, vyliečená. —

Ešte sa odporúča dávať na odreniny, alebo z týchto povstale rany, niekoľko razy cez deň mäkké obklady namožené vo sviňskej žliči. Čím staršia sviňská žlič, tým lepšie účinkuje, rana sa rýchle hojí.

UPOZORNENIE!! P. T. Hospodári, ktorí sa chcete umelé hnojivá, prihláste sa v skatickom potravnom spolku.

OZNAMY.

Oznamujem et. obecnstvu, že som prevzal jednatelstvo „Národnej ľudovej assekurácie“. Assekurovať sa môže každý človek, počnúc od 20. roku až po 60; starší sa nepríjmu. Stanovy sa každému napred prečítajú. Prihlásiť sa možno kedykoľvek u Jozefa Vanek, krajčír a jednateľa v Holiči, č. 87.

Mám na predaj jeden senník, 6 metrov dlhý 5 metrov široký, a 3 metre vysoký po strechu. Dorábam hranty (válovy) pre dobytok z dubových fošni, komu sa bude páčiť, nech sa prihlási v mojej tesárni. Parel Stúpal v Radošovciach.

První moravská ROLNICKÁ TOVÁRNA AKCIOVÁ

na soustředěna hnojiva a lučehny v Přerově doporučuje ku hnojení na jaře za zvlášť výhodných cen

Pro nížiny a úrodnější půdy:

K ječmenu:

- SDI Superfosfát draselnatý,
- SKMI Superfosfát z kostní moučky,
- SNI Superfosfát nerostný,
- KI 40-procentní sůl draselnatou.

Pro hornaté kraje:

- SA Superfosfát čpavkový neb
- KMR Kostní moučku rozloženou.

K řepě (okrovece)

- SAI Superfosfát čpavkový a
- KI 40-proc. sůl draselnatou neb
- SKMI Superfosfát z kostní moučky,
- SNI Superfosfát nerostný s přidáním
- Chilského ledku, síranu čpavkového, neb dusíku vápenatého.

K ovsu a zemákům:

- SA Superfosfát čpavkový neb
- SKMI Superfosfát z kostní moučky,
- SNI Superfosfát nerostný s přidáním
- buď dusíku vápenatého neb
- síranu čpavkového.

K jeteli a lukám

- SD Superfosfát draselnatý neb
- SF Sádro superfosfátovou neb
- Tomasovu strusku s káinitem.

UPOZORNĚNÍ! V zájmu pánů rolníků radíme, by se dříve přesvědčili o cenách a podmínkách u rolnické ryze české továrny na umělá hnojiva v Přerově, než koupí.

Sklad pre Skalici a okolie má „Potravný Spolok“ v Skalici.

Podporujte závod rolnický!

Cenníky zdarma. Pouze za balové číslo 816.

Největší česká tovární výroba HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ NA MORAVĚ. JOSEF LIDL V BRNĚ

zelný trh číslo 11. Přísežný znalec c.k. zem. soudu v Brně.

VIASŤNÍ VÝROBA TAHACÍCH HARMONIK všech druhů.

Jednořadové, 2řad. 3řad. a chromatické harmoniky z nejlepšího materiálu a nejsolidnější práce. Ceny velmi mírné. Sta. přípisů uznání a díků.

14-50

Slovenská knižnica

nemala by chýbať v žiadnom dome. V prvom svazku práve vyšla: **Reštaurácia**, krásny opis starodávnych remeselných volien. Pre ďalšie svazky vybrali sme nasledujúce krásne knihy:

- 1.) Tri rozprávky od J. Čajáka
- 2.) Nové besednice od Tajo-šného.
- 3.) Dejiny národa slovenského.

Adresa: Vydavateľstvo Slovenskej knižnice (F. VOTRUBA.) BUDAPEST VIII Rákocytér 3.

Kazdý rok 4 knihy spolu za: **2^k 40^h**

Kto chce predat zemiaky (erteple) pre ošípané, nech sa hlási v mliekarni.

Dom pozostávajúci z jednej izby, kuchyne, komore, maštale, dvora, zahrady, novej stodole (všetko pod škrydlícou) a veľkého humna má na predaj **Pavel a Alžbeta Slačik** v Holiči, Kopčanská ul. č. 126.

D. Sensel.

Strojová výroba pletených punčoch v Holiči. (Ny. m.)

Shotovuje punčochy pre panie, dievky a pre pánov z bavlny a hodobávneho pletiva a síce len v prvej jakosti. Prijíma aj nadpletanie každého druhu punčoch za najlavnejšie — ceny. — Rýchle zasielanie. — Dokonalá výroba.

Stavebné vápno 100 kg. za 1 zl. vždy k dostaniu u **R Detony**, Jezovítska ul. 439

Sviece kostolné

všetkých druhov

voskové a polovoskové sviečky

stolné stearinové a paraťinové, hladké a krutené, biele lebo barevné. Ďalej

mydlá

ku praniu a voňavé (toiletne), všetky v najlepšej jakosti dodáva najlavnejšie

Prvá Královohradecká cis. a král. dvornia továrň na sviečky, mydlá a voňavky.

J. Pilnáček, Hradec Králové, Král. České. Založeno roku 1816.

Pre dôstojné farné úrady zvláštné ľavé ceny!

Solidná česká kresťanská firma.

12-52

OZNAM.

Oznamujem et. obecnstvu, jak domáccemu, tak i prespolnému, že som prevzal od nového roku veľkú hospodu

„K UHORSKEJ KORUNE“

v Holiči, na rynku do prenajmu. Budem sa usilovať, čo najsvedomitejšie obslúžiť pp. hostov dobrými a čerstvými nápojmi a jedlami. — Taktiež čisté maštale a dvor.

Liehové nápoje sú laené, 1 liter rumu 1 kor., 1 liter červeného vína von z domu 60 hal.

Odporúčajte sa do priazne et. obecnstva, o hojnú návštevu prosí

Michal Červenka, hostinský v Holiči.

SUKNE

- polovlnené . . . po 65—70 kr. a výše.
- grisetové . . . po 1 zl. 20 kr. a výše.
- saténové . . . po 93 kr. a výše.
- kanafasové . . . po 1 zl. 10 kr. a výše.
- atlasové . . . po 1 zl. 5 kr. a výše.
- klotové . . . po 2—3 zl. a výše.

a jiné tkalcov. výrobky dokirkou zasílá tkalcovna.

ADOLFA JELÍNKA v Jimramově, (MORAVA).

Vzorky zdarma a franko.

Kdo zkusí jednou po druhé kupí zas!

Prokop Skorkovský syn.

ČISTÁ OVČÍ VLNA

OCHRANNÁ ZNÁMKA

zasílatelský dům **suken**

a modních látek pro — pány i dámy — v Humpoleci

Zasílá svoje vzorníky na požádání každému ochotně franko, proti frankovanému vracení. Zásilky přes 20 korun vyplacené.

Ján Novomestský,

mechanik v Holiči

odporúča et. obecnstvu svoj hojne zásobený sklad želez. strojov, biciklov aj hospodárskych strojov; zároveň upozorňuje, že prijíma všetky reparačтуры do jeho oboru — siahajúce.

